

TORAH OHR • PARSHAS YISRO • MAAMAR 6

זכור את יום השבת לקדשו

“Remember the Shabbos day to sanctify it”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/torah-ohr/yisro/6/

1 זכור את יום השבת לקדשו. להבין מהו ענין הצווי לקדש השבת והלא שבת מיקדשא וקיימא.

“Remember the Shabbos day to sanctify it.” [We need] to understand what the command to sanctify the Shabbos is about: is not the Shabbos sanctified and established (mikadsha vekayma)?

דבשלמא קדושת יו”ט תלוי בישראל שלכך אומרים מקדש ישראל והזמנים. מתחלה ישראל ואח”כ הזמנים משום דישראל אינהו דקדשינהו לזמנים.

Granted, the holiness of Yom Tov depends on Israel; that is why we say, “Who sanctifies Israel and the seasons”: first Israel and afterward the seasons, because it is Israel who sanctify the seasons.

אבל בשבת אנו מכרכים מקדש השבת. ואין אומרים מקדש ישראל והשבת וכמארו”ל אטו שבת ישראל מקדשי ליה והלא שבת מיקדשא וקיימא משי”ב כו’.

But on Shabbos we bless, “Who sanctifies the Shabbos,” and we do not say, “Who sanctifies Israel and the Shabbos,” as our Sages, of blessed memory, said: “Is it Israel who sanctify the Shabbos? Surely the Shabbos is sanctified and established” from the six days of creation, etc.

ונקי’ כל שבת שבת בראשית שלמעלה מבחי’ ישראל (כי שבת הוא בחי’ התגלות ח”ע ונקי’ גילוי מוחין דאבא שהוא למעלה מבחי’ נש”י המושרשים בז”א. וכמו שמבואר בזוהר פ’ אמור) (ריש דף צ”ד)

And every Shabbos is called ‘Shabbos Bereishis’ (the Shabbos of creation), which is above the level of Israel. (For Shabbos is the level of the revelation of the higher Chochmah (wisdom), and is called the revelation of the intellect (mochin) of Abba, which is above the level of the souls of Israel, who are rooted in Z’eir Anpin (the emotive attributes). And as is explained in the Zohar, Parshas Emor (beginning of page 94),

דאחידן ביה במלכא. ופ”י הרמ”ז הם ישראל המושרשים בזעיר. זה בחסד וזה בגבורה וזה בתפארת כו’.

that [there are those] “who are attached to Him, to the King”; and the Ramaz explains: these are Israel, who are rooted in Z’eir [Anpin], this one in Chesed (kindness), this one in Gevurah (restraint) and this one in Tiferes (beauty), etc.

ושבת מבואר שם דהוא גלוי מוחין דאבא בז”א ומבואר שם ג”כ איך שגילוי והמשכה זו הוא מעצמו וא”צ למעשינו כו’.

And of Shabbos it is explained there that it is the revelation of the intellect of Abba in Z’eir Anpin; and it is also explained there how this revelation and drawing-down comes of itself and does not need our deeds, etc.

משא"כ ביו"ט גילוי קצת ההארה ממוחין דאבא שמאיר ביו"ט הוא ע"י מעשנו ותפלותנו כו'.

This is not so on Yom Tov: the revelation of a little of the radiance from the intellect of Abba that shines on Yom Tov comes through our deeds and our prayers, etc.)

2 והנה בדברות האחרונות נאמר שמור את יום השבת לקדשו. וארז"ל זכור ושמור בדבור אחד נאמרו.

Now, in the later [version of the] Commandments it says, "Keep the Shabbos day to sanctify it." And our Sages, of blessed memory, said: "'Remember' (zachor) and 'Keep' (shamor) were said in a single utterance."

והענין דשמור הוא מל"ת כמארז"ל כל מקום שנאמר השמר פן ואל אינו אלא ל"ת. וזכור הוא רמ"ח מ"ע כי זכור עם י"ה גי' רמ"ח מ"ע

The explanation: 'Keep' belongs to the prohibitive commandments, as our Sages, of blessed memory, said: "Wherever it says 'beware' (hishamer), 'lest' (pen) or 'do not' (al), it is nothing but a prohibition." And 'Remember' is the 248 positive commandments, for zachor with yud-heh has the numerical value of 248, the positive commandments.

והנה זכרי עם ו"ה גימטריא רמ"ח. וצ"ל ההפרש בין זכור לזכרי. ומה שזכור הוא עם י"ה וזכרי עם ו"ה:

Now, zichri ('My remembrance') with vav-heh [also] has the numerical value of 248. And we need to understand the difference between zachor and zichri, and why zachor is with yud-heh and zichri with vav-heh.

3 והנה להבין כ"ז צריך להבין תחלה כללות ענין השבת מהו. דהנה כתיב וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד.

Now, to understand all this, we must first understand what the concept of Shabbos is in general. For it is written, "And G-d saw all that He had made, and behold, it was very good."

שבששת ימי בראשית הוא בחי' את כל אשר עשה והיינו ע"י צירופי אותיות דעשרה מאמרות.

For the six days of creation are the level of "all that He had made," that is, through the combinations of letters of the Ten Utterances,

כמו מאמר יהי אור יהי רקיע יקוו המים כו' תדשא כו'. הוא בבחי' ירידה כמו באדם גילוי השכל בדבור שהוא בחי' ירידה.

such as the utterances “Let there be light,” “Let there be a firmament,” “Let the waters gather,” etc., “Let [the earth] sprout,” etc. This is in the manner of descent, as in a person the revelation of the intellect in speech is a descent.

והנה כתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם כו'. שיש למעלה כביכול בחי' מחשבה ובחי' דבור דהיינו שבחי' מחשבה נקי' עלמין סתימין

Now, it is written, “For My thoughts are not your thoughts,” etc.: that above there is, as it were, a level of thought and a level of speech. That is, the level of thought is called ‘the hidden worlds’ (almin sesimin)

(ר"ל האור והחיות המחיה את עלמין סתימין נקי' מחשבה עליונה). ובחי' דבור נקי' עלמא דאתגלייא. ונקי' אותיות לשון התגלות מלשון תרגום ואתא.

(meaning, the light and life-force (chayus) that gives life to the hidden worlds is called ‘supernal thought’). And the level of speech is called ‘the revealed world’ (alma de'isgalya). And ‘letters’ (osiyos) are so called as a term of revelation, from the Targum’s word ve’asa (‘and he came’).

כי הנה הדבור מקבל מבחי' המדות עליונות שבחי' שיתא יומין דבראשית הם ששה מדות עליונות.

For speech receives from the level of the supernal emotive attributes (middos): the level of the ‘six days of creation’ (shisa yomin divreishis) is the six supernal attributes.

והנה ידוע המאמר לאו דאית לך צדק ידיעא כו'. כולא לאחזאה כו' שבאדם בחי' חסד ורחמים מעורר התפעלות בנפשו להשפיע

Now, the saying is known: “Not that You have a known righteousness,” etc.; “all is to show,” etc. For in a person, the quality of kindness and compassion stirs an emotional arousal in his soul to bestow,

משא"כ מדותיו ית' המיוחדות בו ית' שהוא אחדות פשוט בלי שום שינוי התפעלות ח"ו כמ"ש אני הו"ה לא שנית וזהו לאו דאית לך צדק ידיעא כו'.

whereas His attributes, blessed be He, which are united with Him, blessed be He, who is a simple oneness, are without any change of emotional arousal, G-d forbid, as it is written, “I, G-d, have not changed.” And this is “Not that You have a known righteousness,” etc.

ובהיות כן שהששה מדות עליונות הם למעלה מבחי התפעלות ושינוי ע"כ כדי שיהיה נמשך מבחי המדות לבחי הדבור להיות עלמא דאתגלייא הוא רק בבחי אחוריים לשון תרגום כו':

And since this is so, that the six supernal attributes are above emotional arousal and change, therefore, for [influence] to be drawn from the level of the attributes to the level of speech, to become the revealed world, it is only in the manner of 'the back' (achorayim), [like] the language of Targum, etc.

4 וזהו שבכל מעשה ששת ימי בראשית עד אחר ויכלו לא נאמר רק שם אלקים כ"א אחר שנא' ויכלו כו'

This is why, in all the work of the six days of creation, until after "And [the heavens and the earth] were finished," only the Name Elokim is mentioned; only after it says, "And they were finished," etc.,

כי בו שבת כו' אח"כ נאמר ביום עשות הוי"ה אלקים נזכר אח"כ דוקא שם הוי"ה.

"for on it He rested," etc., does it afterward say, "On the day Havayah Elokim made": the Name Havayah is mentioned specifically afterward.

והענין כי ידוע מ"ש שמש ומגן הוי"ה אלקים. כי שם הוי"ה כתיב ב"י אני הוי"ה לא שניתי (כנ"ל לאו דאית לך צדק ידיעא כו')

The explanation is as is known from what is written: "A sun and a shield is Havayah Elokim." For of the Name Havayah it is written, "I, Havayah, have not changed" (as above, "Not that You have a known righteousness," etc.),

ובחי אלקים הוא הנרתק לשם הוי"ה הנק' ג"כ שמש (כמ"ש שמש ומגן ה' כו') כדי להיות התהוות הבריאה יש מאין שזהו ע"י אותיות הדבור כנ"ל

and the level of Elokim is the sheath for the Name Havayah, which is also called 'sun' (as it is written, "A sun and a shield is Havayah," etc.), so that there can be the coming into being of creation, something from nothing, which is through the letters of speech, as above.

(והוא בחי' שם אלקים שהוא שרש בחי' אותיות וכלים. ושם הוי"ה הוא שורש בחי' האור שלמעלה מבחי' כלים ואותיות לכן ההמשכה משם הוי"ה הוא דוקא ע"י המגן דשם אלקים שהם האותיות המעלימים כנ"ל.

(And this is the level of the Name Elokim, which is the root of letters and vessels; and the Name Havayah is the root of the light, which is above vessels and letters. Therefore the drawing-down from the Name Havayah is specifically through the shield of the Name Elokim, which is the letters that conceal, as above.

ולכן בששת ימי בראשית לא נזכר רק שם אלקים כי בששת ימי בראשית היה ההמשכה מבחי' שם הוי"ה להתלבש בשם אלקים שהוא בחי' הדבור לומר יהי אור יהי רקיע כו')

And that is why in the six days of creation only the Name Elokim is mentioned: for in the six days of creation the drawing-down from the level of the Name Havayah was to be clothed in the Name Elokim, which is the level of speech, to say, "Let there be light," "Let there be a firmament," etc.)

ואח"כ בסוף ששת ימי בראשית נאמר והנה טוב מאד ויכלו השמים. פי' טוב מאד היא בחי' בע"ת כידוע דטוב זה יצ"ט ומאד זה יצה"ר כשנהפך לטוב ע"י התשובה.

And afterward, at the end of the six days of creation, it says, "And behold, it was very good," "And the heavens were finished." The meaning: 'very good' is the level of baalei teshuvah (those who return), as is known that 'good' is the good inclination and 'very' is the evil inclination when it has been turned to good through teshuvah (return).

והענין כי במקום שבעלי תשובה עומדים כו'. כי אתכפיא ואתהפכא דבחי' בע"ת הוא בתגבורת האהבה ממטה למעלה מים רבים לא יוכלו לכבות את כו'.

The point is: "In the place where baalei teshuvah stand," etc. For the subjugation (iskafya) and transformation (ishapcha) of the level of baalei teshuvah is with an intensified love, from below to above: "Many waters cannot quench the [love]," etc.

כמ"כ למעלה עליית החיות שירד בששת ימי בראשית בבחי' ירידה היא עולה בבחי' עליית העולמות למהותו ועצמותו ית'.

So too above: the ascent of the life-force (chayus) that came down during the six days of creation in the manner of descent: it rises, as the ascent of the worlds, to His very being and essence, blessed be He.

5 וז"ש אח"כ ויכלו השמים כי בו שבת כאדם ששובת ממלאכתו שהשכל ומדות שנשפלו להתלבש בדבור ובמעשה עולים למהותן ועצמותן כמו"כ הוא למעלה עלייה למהו"ע ית'.

And this is what is written afterward: "And the heavens were finished," "for on it He rested." [It is] like a person who rests from his work, when the intellect and emotive attributes that had lowered themselves to be clothed in speech and action rise to their own being and essence; so too above, there is an ascent to His being and essence, blessed be He.

וזהו בחי' ומדרגת שבת דמעלי שבתא שהוא בחי' עליות וזהו שבת בראשית דמיקדשא וקיימא שהעלייה היא ממילא כי בו שבת כו'.

And this is the level and rank of 'Shabbos eve' (Shabbos de'mealei Shabbsa), which is the level of ascents. And this is the Shabbos of Bereishis, which is 'sanctified and established,' for the ascent comes of itself: "for on it He rested," etc.

(וצ"ע דמשמע שע"י טוב מאד בע"ת אז כי בו שבת והרי אמר דשבת מיקדשא וקיימא שהעלייה ממילא. לכן צריך לומר דלאו ע"י בע"ת הוא ההעלאה כי עליות העולמות הוא ממילא רק ענין תשובה עלאה היא דוגמא לבחי' זו.)

(This needs examination, for it implies that through 'very good,' the baal teshuvah, there then comes "for on it He rested"; yet it was said that Shabbos is 'sanctified and established,' the ascent coming of itself. Therefore we must say that the elevation does not come through the baal teshuvah, for the ascent of the worlds comes of itself; only, the matter of the higher teshuvah (teshuvah ila'ah) is a likeness of this level.

כי שבת אותיות תשב להיות ששבת עליות העולמות וכמו"כ הבע"ת ועיקר פעולת האתעדל"ת לבחי' שבת יתבאר לקמן אי"ה):

For Shabbos (שבת) has the letters of tashev (תשב, 'return'), since Shabbos is the ascent of the worlds, and so too the baal teshuvah. And the main effect of the arousal from below on the level of Shabbos will be explained below, G-d willing.)

6 אך הנה כתיב אשר ברא אלהים לעשות. וארז"ל לעשות לתקן. וכתיב ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת דמזה משמע שישראל עושים את השבת

However, it is written, "which G-d created to make," and our Sages, of blessed memory, said: 'to make' [means] to perfect. And it is written, "And the children of Israel shall keep the Shabbos, to make the Shabbos," from which it is understood that Israel make the Shabbos

ע"י מעשה המצות ב' יומין דחול דהיינו פ"י לעשות לתקן או ע"י תשובה. דהנה כתיב חכמות בחוץ תרונה.

through the performance of the mitzvos during the six weekdays, which is the meaning of 'to make' [as] 'to perfect,' or through teshuvah (return). For it is written, "Wisdoms sing aloud outside."

7 ופ"י בזוהר חכמות תרי חכמה עלאה וחכמה תתאה. פ"י ח"ע הוא בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא. וחכמה תתאה הוא כמארז"ל נובלות חכמה שלמעלה תורה.

And the Zohar explains: 'wisdoms' are two, the higher Chochmah (wisdom) and the lower Chochmah. The higher Chochmah is the level of "wise, but not with a known wisdom." And the lower Chochmah is as our Sages, of blessed memory, said: "The nobelos (fallen fruit) of the wisdom above is the Torah."

פ"י בחי' הנובלות הוא אור ושפע מבחי' אור החכמה הנמשך למטה כדי לברר בירורים

The meaning: the level of nobelos is a light and flow from the light of Chochmah, which is drawn down below in order to carry out refinements (beirurim),

והיינו בחי' חכמה שבתורה שנתלבשה בדברים גשמיים להבדיל בין טמא לטהור וכיוצא בזה בכל מל"ת.

that is, the wisdom in the Torah that has been clothed in physical things, to distinguish between impure and pure, and similarly in all the prohibitive commandments.

8 וכמו"כ גם במעשה המצות עשה הרי נתלבשה החכמה במצות גשמיים כמו במצות ציצית בצמר גשמי דטלית כו'

And likewise also in the performance of the positive commandments, the wisdom has been clothed in physical mitzvos, as in the mitzvah of tzitzis, in the physical wool of the tallis, etc.

ולמעלה הטלית הוא בחינת אור מקיף. וכמ"ש לכושיה כתלג חיור שהוא בחי' סוכ"ע. והחוטין הם ל"ב נתיבות החכמה.

And above, the tallis is the level of encompassing light (or makif), as it is written, "His garment was white as snow," which is the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin). And the threads are the thirty-two paths of Chochmah (wisdom).

9 ועדי"ז בשאר המצות כמו אבני האפוד והחושן תרשיש ושהם אבנים גשמיים ונחקק בהם שמות י"ב השבטים.

And similarly with the other mitzvos, such as the stones of the Ephod and the Breastplate, tarshish and shoham, which are physical stones on which the names of the twelve tribes were engraved.

וּכְתִיב וְנָשָׂא אוֹתָם אַהֲרֹן לִפְנֵי ה' לְזִכְרוֹן וּלְמַעַלָּה רֹמְזִים לְבַחֵי אִוְרוֹת עֲלִיּוֹנִים שִׁמְשִׁיךְ אַהֲרֹן כֹּהֵנָּה רַבָּא בַחֵי חֲסָדִים עֲלִיּוֹנִים דְּלִפְנֵי הָאֲצִי כו'

And it is written, "And Aharon shall bear them before G-d for a remembrance"; and above, they allude to supernal lights: that Aharon the High Priest would draw down the level of the supernal kindnesses (chassadim) that are before the World of Atzilus (Emanation), etc.

וּלְמַטָּה נִתְּלַבְּשָׁה חֲכָמָה זֹאת בְּאֲבָנִים גְּשָׁמִיִּים וּבְמַעֲשֵׂה גְשָׁמִית דְּחוּשָׁן וְאֶפֶד. וְכַהֲ"ג יוֹכֵן בְּכָל מַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת.

And below, this wisdom was clothed in physical stones and in the physical work of the Breastplate and Ephod. And in the same way it is to be understood in all the performance of the mitzvos.

וְעִ"כ נִקְ' בַּחֵי חֲכָמָה זֹאת שֶׁנִּתְּלַבְּשָׁה לְמַטָּה בְּמַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת בְּשֵׁם חֲכָמָה תִּתָּאָה שֶׁמִּתְּלַבְּשֵׁת בְּעִשְׂיָה גְשָׁמִית לְאַהֲפָכָא חֲשׂוֹכָא לְנִהוּרָא כו'. וְזֶהוּ חֲכָמוֹת בַּחוּץ תְּרוּנָה.

Therefore this wisdom, which has been clothed below in the performance of the mitzvos, is called by the name 'the lower Chochmah (wisdom),' for it is clothed in physical action, to turn darkness into light, etc. And this is "Wisdoms sing aloud outside."

בַּחוּץ דּוֹקָא כִּשְׁנִיתִלְבֶּשָׁה חֵ"ת (הַנִּמְשַׁכֶּת מִחֵ"ע וְזֶהוּ חֲכָמוֹת בַּחוּץ כו' שֶׁהָאֵרֶת חֵ"ע נִמְשַׁכֶּת בַּחֵ"ת וּמִתְּלַבְּשִׁים בַּחוּץ דִּהְיִינוּ בְּכִי"ע עַד שֶׁנִּמְשַׁכִּים בְּעִשְׂיָה גְשָׁמִית מִמֶּשׁ כִּנ"ל) בְּעִשְׂיָה גְשָׁמִית בְּמַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת שֶׁלִּפְנֵינוּ אֵז דּוֹקָא תְּרוּנָה

"Outside" specifically: when the lower Chochmah (which is drawn from the higher Chochmah; and this is "Wisdoms... outside," etc.: the radiance of the higher Chochmah is drawn into the lower Chochmah, and they are clothed 'outside,' that is, in [the worlds of] Beriah (Creation), Yetzirah (Formation) and Asiyah (Action), until they are drawn into actual physical action, as above) is clothed in physical action, in the performance of the mitzvos before us, then specifically does it "sing aloud."

פ"י שיהיה עי"ז תוספת וגלוי אוא"ס ב"ה שלמעלה מעלה אפי' מבחי' ח"ע. ועי"י מעשה המצות יומשך ויתגלה בח"ע נמצא דוקא עי"י התלבשות החכמות בחוץ אז תרונה:

This means that through this there will be an addition and revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, which is far above even the level of the higher Chochmah; and through the performance of the mitzvos it will be drawn down and revealed in the higher Chochmah. It follows that specifically through the clothing of the wisdoms 'outside' do they then "sing aloud."

10 וביאור הדבר הוא דהנה כתיב ראשית חכמה והיינו בחי' חכמה עלאה שנק' ראשית. כי ח"ת נק' סופא דכל דרגין כנודע

The explanation of the matter: it is written, "The beginning of wisdom," which is the level of the higher Chochmah (wisdom), called 'beginning' (reishis). For the lower Chochmah is called 'the end of all levels,' as is known,

שהיא בחי' מל' וח"ע נק' ראשית. והנה ראשית בתי"ו מורה על לשון נקבה. כי ראש הוא לשון דכר. for it is the level of Malchus (sovereignty), while the higher Chochmah is called 'beginning.' Now, reishis, with a tav, indicates a feminine form, for rosh (head) is a masculine form.

11 וראשית הוא לשון נוקבא. והיינו כי החכמה היא בחי' מקבל שמקבלת מבחי' ראש. וכמ"ש והחכמה מאין תמצא שנמשכת מבחי' אין דהיינו שלא בדרך השתלשלות עילה ועלול רק כמו בחי' יש מאין.

And reishis is a feminine form. That is, Chochmah (wisdom) is the level of a recipient, receiving from the level of rosh (head). As it is written, "And wisdom is found from ayin (nothing)": it is drawn from the level of ayin, that is, not by way of a progression (hishtalshelus) of cause and effect, but like the level of something from nothing.

כי בחי' האין שממנו תמצא החכמה הוא למעלה ממדרגת החכמה והוא כמו עד"מ באדם כשנופל לו איזה המצאה וסברא חדשה אזי מתמלא תענוג. מזה אנו רואים שבחי' תענוג הוא למעלה מבחי' חכמה.

For the level of ayin, from which wisdom is found, is above the rank of Chochmah. It is like, by way of analogy, a person to whom some discovery and new idea occurs: he is then filled with delight. From this we see that the level of delight is above the level of Chochmah,

דהיינו שהוא מקור החכמה ולכן בתחלת התחדשות הסברא יהי הענג גדול להיות כי רגע זו יצאה ונמשכה החכמה ממקורה התענוג.

that is, it is the source of Chochmah. Therefore, at the beginning, when the idea is new, the delight is great, because at that moment the wisdom has come forth and been drawn from its source, delight.

לכן מאיר בה אור התענוג משא"כ כשמתיישן אח"כ אינו מתענג כ"כ מהסברא שכבר נתרקה ממקורה שהוא התענוג.

Therefore the light of delight shines in it. This is not so when it grows old afterward: he does not delight so much in the idea, for it has already moved away from its source, which is delight.

12 וכמו"כ למעלה בחי' תענוג העליון הוא מקור החכמה. וזהו בחי' מאין תמצא. מאין הוא בחי' עונג.

So too above: the level of the supernal delight is the source of Chochmah (wisdom). And this is the level of "from ayin is it found": ayin is the level of delight.

וזהו שנק' חכמה ראשית שהיא בחי' מקבל מבחי' ראש הוא התענוג עליון שנק' ראש אותיות אשר שהוא לשון אושר ותענוג וכמו באשרי כי אשרוני בנות אשרי יושבי כו':

And this is why Chochmah is called reishis, for it is the level of a recipient from the level of rosh (head), the supernal delight, which is called rosh (ראש), the letters of asher (אשר), a term of happiness (osher) and delight, as in "In my happiness, for daughters will call me happy," "Happy are those who dwell," etc.

13 והנה בברכת המצות אנו מברכין אשר קדשנו במצותיו כו'. שע"י המצות אנו ממשיכים מבחי' אשר שהוא בחי' ענג העליון.

Now, in the blessing over the mitzvos we bless, "Who (asher) has sanctified us with His commandments," etc.: for through the mitzvos we draw down from the level of asher, which is the level of the supernal delight.

והמשכה היא בבחי' ח"ע וח"ת שהן בחי' יח"ע ויח"ת שנמשך בהן מבחי' ענג העליון. וזהו פי' הברכה בא"י אלקינו הוא בחי' יח"ע דח"ב אצי

And the drawing-down is into the higher Chochmah (wisdom) and the lower Chochmah, which are the higher unity (yichuda ila'ah) and the lower unity (yichuda tata'ah), into which [light] is drawn from the supernal delight. And this is the meaning of the blessing: "Blessed are You, G-d, our G-d" is the higher unity, of Chochmah and Binah of Atzilus,

ואח"כ מלך העולם הוא בחי' יחודית וממשיכים להם מבחי' אשר קדשנו כו' בחי' ענג העליון.

and afterward, "King of the universe" is the lower unity; and we draw into them from the level of "Who (asher) has sanctified us," etc., the supernal delight.

והיינו דוקא ע"י קיום מעשה המצות הגשמיים בבחי' אתכפייא ואתהפכא לברר בירורי נוגה שע"י דייקא ממשיכים גלוי התענוג העליון וזהו חכמות כשנתלבשו בחוץ אזי דוקא תרונה מחמת גלוי התענוג העליון בחכמה:

And this is specifically through fulfilling the physical performance of the mitzvos, in the manner of subjugation (iskafya) and transformation (ishapcha), to carry out the refinements (beirurim) of no-gah; for specifically through this do we draw down the revelation of the supernal delight. And this is "Wisdoms": when they are clothed "outside," then specifically they "sing aloud," because of the revelation of the supernal delight in Chochmah.

14 ומעתה יובן ג"כ ענין לעשות את השבת. כי שבת הוא בחי' חכמה ובחכמה אתברירו. ולכן ארז"ל בשבת דבור אסור כי סייג לחכמה שתיקה. והוא בחי' עליית ח"ת בח"ע.

From this, the meaning of "to make the Shabbos" will also be understood. For Shabbos is the level of Chochmah (wisdom), and "through Chochmah they are refined." Therefore our Sages, of blessed memory, said that on Shabbos speech is forbidden, for "a fence for wisdom is silence." And it is the ascent of the lower Chochmah into the higher Chochmah.

(לכן בשבת בורר אסור כי בחכמה אתברירו הוא ע"י התלבשות ח"ע בח"ת לברר בירורים והיינו ביומין דחול אבל בשבת שהוא עליי ח"ת בח"ע לכן דבור אסור).

(Therefore on Shabbos sorting (borer) is forbidden: for "through Chochmah they are refined" happens through the higher Chochmah being clothed in the lower Chochmah to carry out refinements, and that is during the weekdays; but on Shabbos, which is the ascent of the lower Chochmah into the higher Chochmah, therefore speech is forbidden.)

והנה ע"י הבירורים ממעשה המצות שנעשו ביומין דחול נמשך מבחי' ענג עליון לבחי' חכמה דהנה החכמה נקראת עדן שמקבל מבחי' התענוג. ומבחינת עדן נמשך לגן.

Now, through the refinements from the performance of the mitzvos that were done during the weekdays, [light] is drawn from the level of the supernal delight into the level of Chochmah. For Chochmah is called 'Eden,' for it receives from delight; and from the level of Eden it is drawn into the Garden (Gan).

וזהו ענין געה"ע וגעה"ת ששם נהנין מזיו השכינה. אבל יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב.

And this is the matter of the upper Gan Eden and the lower Gan Eden, where [souls] enjoy the radiance of the Shechinah (Divine Presence). But "one hour of teshuvah (return) and good deeds in this world is better than all the life of the World to Come,"

כי ע"י המצות ממשיכים עצמות ענג העליון שלמעלה מבחי' חכמה. וזהו הכל ע"י ו' יומין דחול ששת ימים תעבד:

for through the mitzvos we draw down the very essence of the supernal delight, which is above the level of Chochmah. And all this is through the six weekdays: "Six days you shall labor."

15 וזהו ענין זכור עם י"ה. וזכרי עם ו"ה. היינו מלמטה למעלה ומלמעלה למטה. דהנה פ"י ששת ימים תעבוד היינו בחי' אהבה כי לית פולחנא כפולחנא דרחימותא.

And this is the matter of zachor with yud-heh and zichri with vav-heh: that is, from below to above and from above to below. For the meaning of "Six days you shall labor (ta'avod)" is the level of love, for "there is no service like the service of love."

שכל ימות החול הוא בחי' בירורים שכל מעשה המצות או הדבור או מה שעושה מו"מ בהיתר להתפרנס כדי שיוכל לעבוד את ה' נתברר ע"י בירורי נצוצות קדושות מבחי' ק"נ ועולים לה'

For all the weekdays are the level of refinements: through all the performance of the mitzvos, or speech, or the business a person conducts in a permitted way to earn a living so that he can serve G-d, there are refined thereby the refinements of holy sparks from the level of kelipas nogah (the husk of nogah), and they rise to G-d

ע"י התפלה וכל התפלות של ימות החול נכללים ועולים ע"י תפלת השבת וזהו הכל ע"י בחי' אהבה מלמטה למעלה.

through prayer. And all the prayers of the weekdays are included and rise through the prayer of Shabbos. And all this is through the level of love, from below to above.

16 וזהו זכור עם י"ה רמ"ח שהאהבה נק' זכור כי יראה היא בחי' נקבה. כמ"ש אשה יראת ה' ואהבה היא בחי' דכר זכר חסדו. והאהבה היא שרש לרמ"ח מ"ע.

And this is zachor with yud-heh, 248: love is called zachor, for awe is the level of the female, as it is written, "A woman who fears G-d," and love is the level of the male (dechar): "He remembered (zachar) His kindness." And love is the root of the 248 positive commandments.

והיינו שע"י רמ"ח מ"ע ובחי' פולחנא דרחימותא היא העלאה ממטה למעלה לבחי' י"ה (וגם האיש דרכו לכבש לכן בירור ק"נ וההעלאה הוא ע"י אהבה):

That is, through the 248 positive commandments and the service of love there is an elevation from below to above, to the level of yud-heh. (Also, "it is the way of a man to conquer"; therefore the refinement of kelipas nogah and the elevation are through love.)

17 והנה תכלית ההעלאה הוא כדי להיות אח"כ המשכה מלמעלה למטה. וז"ש רז"ל ע"פ מה ה' אלקיך שואל מעמך. א"ת מה אלא מאה ברכות שחייב אדם לברך בכל יום.

Now, the purpose of the elevation is that afterward there be a drawing-down from above to below. And this is what our Sages, of blessed memory, said on the verse, "What (mah) does G-d your G-d ask of you?": "Do not read mah but me'ah (a hundred)": the hundred blessings that a person is obligated to say every day.

והענין הוא כי בחי' ההמשכה שנמשך מבחי' סוכ"ע לבחי' ממכ"ע נק' בשם ברכה כי הוא בחי' הגילוי מן ההעלם. וזהו א"ת מה.

The point is that the drawing-down that is drawn from the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin) to the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin) is called by the name 'blessing,' for it is the level of revelation out of concealment. And this is "Do not read mah,"

שהוא בחי' ממכ"ע כמבואר בזהר בראשית בתחלתו בהקדמה (דף א' ע"ב) ע"פ מה אדיר שמך בכל הארץ דבחי' מ"ה הוא בבחי' בדבר ה' שמים נעשו.

which is the level of memalei kol almin, as explained in the Zohar on Bereishis, at its beginning, in the Introduction (page 1b), on the verse, "How (mah) mighty is Your Name in all the earth": that the level of mah is the level of "By the word of G-d the heavens were made."

וזהו מה אדיר שמך בכל הארץ שמתלבש בעולמות להיות ממכ"ע וכן הוא ג"כ בזוהר ח"ב (דקכ"ז) ע"פ ויקחו לי תרומה דרגא תתאה דאיהו רזא דעלמא תתאה אקרי מ"ה.

And this is "How mighty is Your Name in all the earth": that it is clothed in the worlds to be memalei kol almin. And so it is also in the Zohar, volume 2 (page 127), on the verse, "And they shall take for Me an offering (terumah)": "The lower level, which is the mystery of the lower world, is called mah."

(וזהו ענין תרומה. א"ת מ"ה אלא מאה. דהיינו להמשיך מבחי' סוכ"ע לבחי' ממכ"ע הנק' מ"ה תרומה.)

(And this is the matter of terumah: "Do not read mah but me'ah"; that is, to draw down from the level of sovev kol almin to the level of memalei kol almin, which is called mah; [this is] terumah.

כי הנה תרומת מעשר הוא מעשר מן המעשר כי הדבור עליון שהוא בחי' ממכ"ע נק' בחי' מעשר לגבי המדות עליונות דהיינו משום כי רק חלק עשירי מהמדה נמשך להיות הגילוי בדבור

For terumas ma'aser is "a tithe of the tithe." For the supernal speech, which is the level of memalei kol almin, is called the level of a 'tithe' (ma'aser) relative to the supernal attributes (middos), because only a tenth part of the attribute is drawn down to become the revelation in speech;

וגם המדות לגבי חו"ב הם ג"כ כמו בחי' חלק עשירי שבחינה האחרונה שבחו"ב נמשך להיות מקור למדות. והתרומה היא העלאה ממטה למעלה וצ"ע). וענין מאה ברכות הוא להמשיך מלמעלה למטה ההארה מבחי' סוכ"ע לממכ"ע:

and the attributes, too, relative to Chochmah and Binah, are likewise only like the level of a tenth part, for the last level within Chochmah and Binah is drawn down to be the source for the attributes. And the terumah is an elevation from below to above; this needs examination.) And the matter of the hundred blessings is to draw down from above to below the radiance from the level of sovev kol almin to memalei kol almin.

18 והנה עיקר ענין זו ההמשכה מלמעלה למטה הוא בשבת (דהגם שבכל יום מברכים מאה ברכות מ"מ עיקר גילוי ויחוד סובב בממלא הוא בשבת).

Now, the main [occasion] of this drawing-down from above to below is on Shabbos (for although every day we say a hundred blessings, nevertheless the main revelation and union of sovev in memalei is on Shabbos).

וזהו זכרי עם ו"ה רמ"ח היינו בשבת היא ההמשכה מלמעלה למטה אל בחי' וי' שהוא"ו הוא המשכה.

And this is zichri with vav-heh, 248: on Shabbos there is the drawing-down from above to below, to the level of vav, for the vav is a drawing-down.

והיינו ג"כ ענין התורה שהיא בחי' המשכה קול בוי"ו דאורייתא מח"ע נפקת והוא יו"ד דזכרי ונמשך למטה בקול ודבור. וכמ"ש דבברי אשר שמתו בפיך.

And this is also the matter of the Torah, which is the level of drawing-down: kol (voice), [spelled] with a vav. For "the Torah comes forth from the higher Chochmah (wisdom)," which is the yud of zichri, and it is drawn down below into voice and speech, as it is written, "And My words which I have placed in your mouth."

וכמו שאמרו על שמאי והלל דאלו ואלו דא"ח. והיינו ו"ה קול ודבור בתורה. וזהו ג"כ שרש ענין השבת שהוא בחי' החכמה יו"ד דזכרי ונמשך למטה בבחי' ו"ה.

And as they said about Shammai and Hillel, that "these and these are the words of the living G-d." And this is vav-heh: voice and speech in Torah. And this is also the root of the matter of Shabbos, which is the level of Chochmah, the yud of zichri, drawn down below into the level of vav-heh.

(והענין זכור הוא האהבה ועי"ז עולה המ"ן לבחי' י"ה. וזכרי הוא יסוד אבא שמתגלה בשבת בבחי' זו"נ כידוע בכוונת זכר למע"ב במוסף וזהו שנמשך בבחי' ו"ה):

(The point is: zachor is love, and through it the 'feminine waters' (mayin nukvin) rise to the level of yud-heh. And zichri is Yesod (foundation) of Abba, which is revealed on Shabbos in the level of Z'eir Anpin and Nukva, as is known from the kavanah (mystical intention) of "a remembrance of the work of creation" in Musaf; and this is its being drawn into the level of vav-heh.)

19 וזהו הצווי זכור את יום השבת לקדשו. ומבואר לעיל הקושיא דהא שבת מיקדשא וקיימא.

And this is the command, "Remember the Shabbos day to sanctify it." The question was set out above: surely Shabbos is 'sanctified and established.'

והענין מובן ע"פ מה שנתבאר כי באמת בחי' שבת מצד עצמו מיקדשא וקיימא שהוא בחי' קדש בחי' חכמה (דהיינו בחי' מוחין דאבא. ויו"ט נק' מקראי קדש בחי' נה"י דאבא מתלבשין במוחין דאימא).

The matter is understood from what has been explained: in truth, the level of Shabbos in itself is 'sanctified and established,' for it is the level of kodesh (holiness), the level of Chochmah (that is, the level of the intellect (mochin) of Abba; while Yom Tov is called mikra'ei kodesh ('holy convocations'), the level of Netzach, Hod and Yesod of Abba clothed in the intellect of Imma).

אך כדי להמשיך בחי' גילוי ענג העליון שיומשך ויתגלה בחכמה (דהיינו התגלות עתיק בחכמה) הוא

But to draw down the revelation of the supernal delight, so that it be drawn and revealed in Chochmah (that is, the revelation of Atik in Chochmah), is

ע"י ישראל ע"י מעשה המצות שעושים כל ימות החול שאומרים אשר קדשנו במצותיו וצונו שממשיכים מבחי' אשר ענג העליון בבחי' ראשית חכמה כנ"ל:

through Israel, through the performance of the mitzvos that they do all the weekdays, over which they say, "Who (asher) has sanctified us with His commandments and commanded us": for they draw down from the level of asher, the supernal delight, into the level of "the beginning (reishis) of wisdom," as above.

20 וז"ש אח"כ ששת ימים תעבד דלכאורה זה אינו מ"ע רק רשות ומה ענין זה לזכור את יום השבת לקדשו שהיא מ"ע אלא דלהיות דפי' לקדשו להמשיך גילוי עונג העליון בחכמה בשבת.

And this is what is written afterward, "Six days you shall labor." For at first glance this is not a positive commandment but only something permitted, so what does it have to do with "Remember the Shabbos day to sanctify it," which is a positive commandment? But since the meaning of 'to sanctify it' is to draw down the revelation of the supernal delight into Chochmah (wisdom) on Shabbos,

וכמ"ש וקראת לשבת ענג. והמשכה זו היא ע"י העלאת הברורים שע"י מעשה המצות בחול. והיינו ע"י בחי' זכור עם י"ה.

as it is written, "And you shall call the Shabbos a delight"; and this drawing-down is through the elevation of the refinements [made] through the performance of the mitzvos during the week; that is, through the level of zachor with yud-heh,

וששת ימים תעבוד פולחנא דרחימותא. ועי"ז יומשך בשבת בחי' לקדשו. וזהו זכור כו'. כי שבת נק' שבת בראשית.

and "Six days you shall labor," the service of love; and through this the level of "to sanctify it" will be drawn down on Shabbos. And this is "Remember," etc. For Shabbos is called 'Shabbos Bereishis.'

21 והנה בראשית היא בחי' נוקי שמקבל מבחי' ראש שהוא תענוג העליון כנ"ל. ולכן אמר זכור את יום השבת כו' להמשיך בו מבחי' תענוג העליון שנק' בחי' זכר ומשפיע לבחי' ראשית חכמה כו'.

Now, Bereishis is the level of Nukva (the feminine), which receives from the level of rosh (head), which is the supernal delight, as above. Therefore it says, "Remember the Shabbos day," etc.: to draw into it from the level of the supernal delight, which is called the level of the male (zachar) and the giver, to the level of "the beginning (reishis) of wisdom," etc.

וזהו ישראל לי ראש שהם הממשיכים מבחי' ראש (ועמ"ש בפ' ציצית מענין לי רא"ש). ובחי' שמור את יום השבת.

And this is Yisrael, [whose letters spell] li rosh ('a head for Me'), for they are the ones who draw down from the level of rosh. (And see what is written in the section on tzitzis on the matter of li rosh.) And the level of "Keep the Shabbos day":

הנה ארז"ל שמור זו משנה. והענין כי השמירה ענינה להפריד הקליפות שלא יהיה יניקה להחיצונים. our Sages, of blessed memory, said: 'Keep' — this is Mishnah. The point is that keeping (shemirah) means separating the kelipos (husks), so that there be no nourishment for the external forces.

וזהו ענין זכור לדכורא. ושמור לנוקבא. כי השמירה שלא יינקו החיצונים מטפת דכורא היא ע"י שנמשכת במעי דנוק'.

And this is the matter of 'zachor for the male, shamor for the female.' For the keeping, so that the external forces not draw nourishment from the drop of the male, is through its being drawn into the womb of the female.

ולכן הנפילים היו מפני שלא נקלטה הטפה כו' וזהו ג"כ ענין שמור זו משנה שכתושבע"פ היא נק' תורת אמך לגבי תושב"כ שנק' מוסר אביך וכמ"ש במ"א:

Therefore "the Nefilim were" because the drop was not absorbed, etc. And this is also the matter of 'Keep — this is Mishnah,' for the Oral Torah is called "the teaching of your mother" relative to the Written Torah, which is called "the instruction of your father," as explained elsewhere.

22 אך לעתיד יהיה זכור ושמור בדבור א' נאמרו (ר"ל שאז יתגלה בחינה זו למטה) שיהיה הכל חד יחודי ויחודי

But in the time to come it will be [as] "Remember' and 'Keep' were said in a single utterance" (meaning that then this level will be revealed below), for all will be one, the higher unity (yichuda ila'ah) and the lower unity (yichuda tata'ah)

(שהן בחי' זכור ובחי' שמור דהיינו שגם יחוי'ת יהיה במדרגת הגלוי שביחוי'ע והיינו ע"י גלוי עצמות א"ס ב"ה הסוכ"ע דקמיה שוה הכל כו').

(which are the level of zachor and the level of shamor; that is, the lower unity too will be at the rank of the revelation that is in the higher unity, and this is through the revelation of the essence of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, who encompasses all worlds (sovev kol almin), before whom all is equal, etc.).

וזהו שנאמר אות הוא ביני ובין בני ישראל (ר"ל אות היא קאי על בחי' מלי' שמור לנוק' וכמ"ש במ"א באור ענין זה ע"פ הזוהר ויקהל) (דרי"ד) האי רוחא אתפשטותא דההיא נקודה כו'.

And this is what is said, "It is a sign between Me and the children of Israel" (meaning, 'sign' refers to the level of Malchus (sovereignty), shamor for the female; as explained elsewhere in the explanation of this matter on the Zohar, Vayakhel (page 204): "This spirit is the spreading forth of that point," etc.).

וזהו יום שכולו ארוך (ר"ל שמור וזכור הם בחי' שבת דמעלי שבתא ושבתא דיומא ולע"ל שיהיו שניהם במדרגה א' שבת דמעלי שבתא יהי' ג"כ במדרגת שבתא דיומא הז' יום שכולו ארוך ועמ"ש כה"ג ע"פ ההפטרה דפ' במדבר כי גדול יום כו')

And this is 'the day that is entirely long' (meaning: shamor and zachor are the level of 'Shabbos eve' (Shabbos de'mealei Shabbsa) and 'Shabbos day' (Shabbsa de'yoma); and in the time to come, when the two of them will be at one rank, Shabbos eve too will be at the rank of Shabbos day, the seventh, 'the day that is entirely long.' And see what is written in a similar vein on the haftarah of Parshas Bamidbar, "For great is the day," etc.)

כי עתה זה היום אשר קוינו לו. פ"י קוינו בחי' קו ארוך ולעתיד יהיה בחי' שבת מעלה ומטה שוין (ועי' לקמן בד"ה להבין באור ענין האבות הן הן המרכבה מש"ש מענין זה):

For now [it is], "This is the day we hoped (kivinu) for." The meaning: kivinu is the level of a long line (kav). And in the time to come there will be the level of Shabbos, above and below equal. (And see below, in the discourse beginning "To understand the explanation of the matter, 'The Patriarchs are themselves the Chariot,'" what is written there on this matter.)

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/torah-ohr/yisro/6/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok